

कार्यकारी सारांश

१.० प्रस्तावना

महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास (म.रा.र.वि.म.), प्रकल्प प्रस्तावक म्हणून, पूर्व महाराष्ट्रात प्रवेश-नियंत्रित शिघ्रसंचार द्रुतगती महामार्ग विकसित करण्याची जबाबदारी सोपवण्यात आली आहे. म.रा.र.वि.म ने नागपूर महसूल विभागांमध्ये खालीलप्रमाणे तीन वेगवेगळ्या पॅकेजेसमध्ये द्रुतगती महामार्ग प्रस्तावित केले आहेत.

१. पॅकेज I: नागपूर- गोंदिया प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार द्रुतगती महामार्गाचे बांधकाम नागपूर जिल्ह्यातील गवसी येथून सुरू होऊन गोंदिया जिल्ह्यातील लोधी टोला येथे समाप्त होतो (Ch ०.००० ते १४४.८०७). मुख्य संरेखना वितरित दोन फीडर मार्ग पॅकेज I मध्ये समाविष्ट केले आहेत म्हणजे, गोंदिया बायपास (Ch ०.००० ते Ch १३.७४४) आणि तिरोडा फीडर मार्ग (Ch ०.००० ते Ch ३.८२६).

पॅकेज I ची एकूण लांबी १६२.३७७ कि.मी. आहे.

२. पॅकेज II: भंडारा- गडचिरोली प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार द्रुतगती महामार्गाचे बांधकाम हे नागपूर गोंदिया द्रुतगती महामार्गाच्या सावरखेडा इंटरचेंज पासून ते गाडेगाव येथील रायपूरकडे जाणाऱ्या राष्ट्रीय महामार्ग NH-५३(B) पर्यंत (Ch ०.००० ते Ch. २४.७०६) आणि सावरखेडा- गाडेगाव वरील बोरगाव इंटरचेंज वरून (Ch. ०.००० ते Ch. ६९.५३६) NH ३५३D वर किन्ही गावाला जोडले आहे.

पॅकेज II ची एकूण लांबी ९४.२४२ कि.मी. आहे.

३. पॅकेज III: हिंदूहृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्ग ते नवेगाव मोरे, घाटकुल (Ch ०.००० ते Ch १९१.३१५) च्या सेलडोह इंटरचेंज पासून नागपूर-चंद्रपूर प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार द्रुतगती महामार्ग सुरू होतो. मुख्य संरेखनावितरित, घुगुस इंटरचेंज ते चंद्रपूर कनेक्टर (Ch ०.००० ते Ch ११.९६९) चे आणखी एक संरेखन पॅकेज III मध्ये समाविष्ट केले आहे.

पॅकेज III ची एकूण लांबी २०३.२८४ कि.मी. आहे.

प्रस्तावित प्रकल्प हा पॅकेज I साठी आहे जो नागपूर -भंडारा -गोंदिया असा जोडला जाईल. १४ सप्टेंबर २००६ च्या पर्यावरण प्रभाव मूल्यांकन (EIA) अधिसूचनेनुसार आणि आजपर्यंतच्या सुधारणांनुसार, प्रस्तावित प्रकल्प 'श्रेणी अ' अंतर्गत येत असून कार्य क्रमांक ७(f) आहे. या प्रकल्पाला सामान्य स्थिती (General Condition) लागू होत असल्यामुळे, म्हणजेच २५ फेब्रुवारी २०१६ च्या अधिसूचना S.O.६१२ (E) द्वारे अधिसूचित नवेगाव-नागझिरा व्याघ्र प्रकल्पाच्या ५ कि.मी.च्या आत येतो तसेच मध्यप्रदेश-महाराष्ट्र सीमेपासून सुद्धा ५ कि.मी.च्या आत येत असल्यामुळे येत असल्यामुळे व प्रस्तावित प्रकल्प 'श्रेणी अ' अंतर्गत येतो.

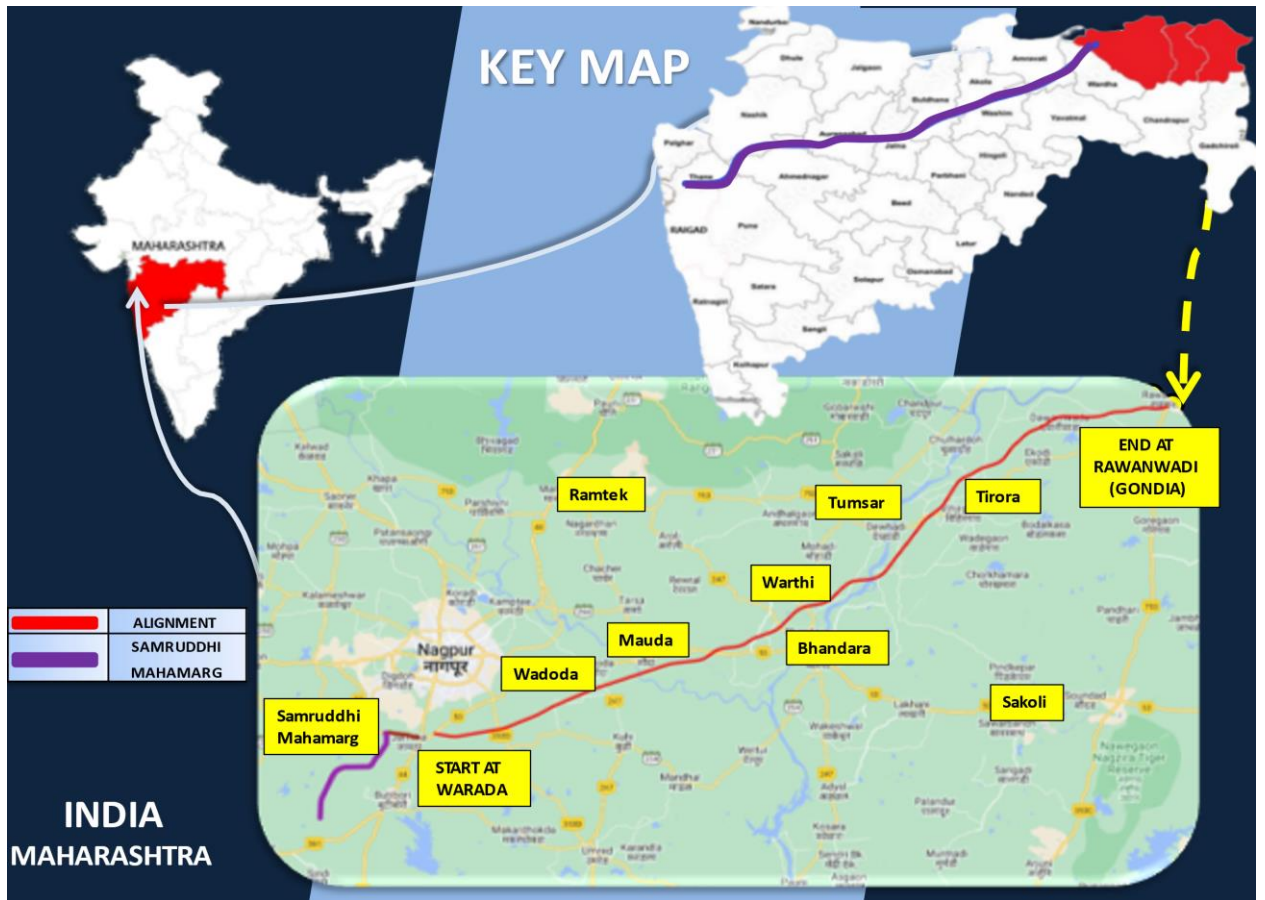
त्यानुसार, पॅकेज I साठी पूर्व पर्यावरण मंजूरीसाठी संदर्भ अटी (TOR) मिळविण्यासाठी अर्ज सादर केला गेला. २८ नोव्हेंबर २०२३ ला झालेल्या ३४७ व्या ईएसी इन्फ्रा-१ च्या बैठकीत या प्रकल्पाची शिफारस करण्यात आली होती. प्रकल्पाला TOR ओळख क्रमांक TOR३A३६०२MH५९४९९१७N दिनांक २८ डिसेंबर २०२३ द्वारे टीओआर प्रदान करण्यात आला. तथापि, नंतर एक TOR दुरुस्ती अर्ज सादर केला गेला आणि TOR ओळख क्रमांक TOR४A३६०२MH५७५१५९५A दिनांक १५ ऑक्टोबर २०२४ द्वारे सुधारित TOR पत्र प्राप्त झाले (मूळ TOR ची प्रत आणि TOR ची दुरुस्ती सोबत जोडली आहे परिशिष्ट १).

२.० प्रकल्प स्थान

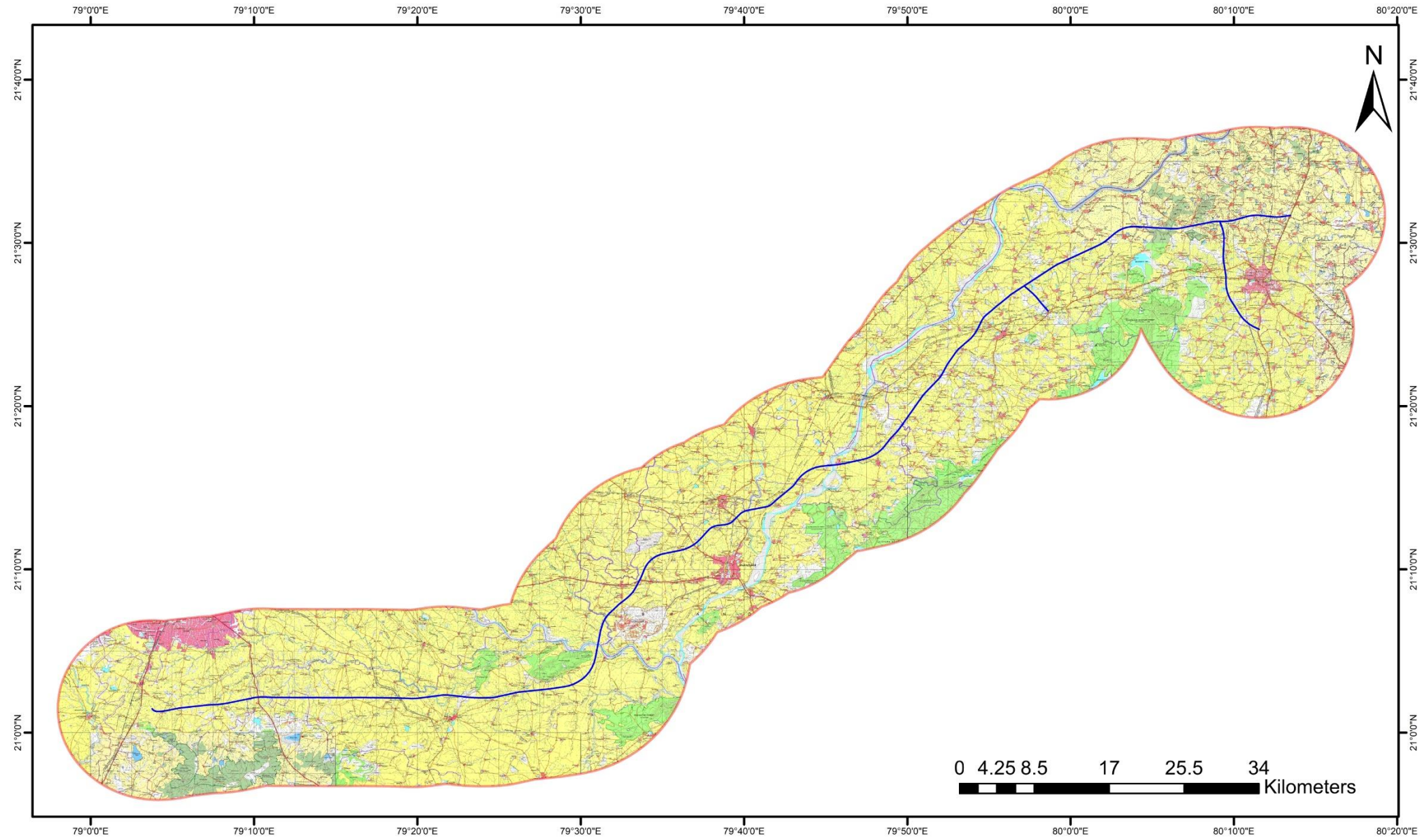
प्रस्तावित प्रकल्प संरेखन महाराष्ट्र राज्यातील नागपूर, भंडारा आणि गोंदिया या तीन (३) जिल्ह्यांमधील नागपूर ग्रामीण, उमरेड, कुही, माउडा, भंडारा, मोहाडी, तिरोडा आणि गोंदिया या आठ (८) तालुक्यांतील ११० गावातून जातो.

आकृती १ मध्ये प्रकल्पाची Google Earth प्रतिमा . आणि प्रकल्प स्थळ व अभ्यास क्षेत्राचा टोपोशीट नकाशा आकृती २ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे आहे

प्रत्येक गावातील क्षेत्रफळ आणि आणि लांबीचा तपशील तक्ता १ मध्ये दिलेला आहे.

आकृती १: प्रकल्प स्थानाचा नकाशा

Legends:

CONVENTIONAL SYMBOLS	
Express highway with 1st, 2nd, 3rd, 4th, 5th, 6th, 7th, 8th, 9th, 10th, 11th, 12th, 13th, 14th, 15th, 16th, 17th, 18th, 19th, 20th, 21st, 22nd, 23rd, 24th, 25th, 26th, 27th, 28th, 29th, 30th, 31st, 32nd, 33rd, 34th, 35th, 36th, 37th, 38th, 39th, 40th, 41st, 42nd, 43rd, 44th, 45th, 46th, 47th, 48th, 49th, 50th, 51st, 52nd, 53rd, 54th, 55th, 56th, 57th, 58th, 59th, 60th, 61st, 62nd, 63rd, 64th, 65th, 66th, 67th, 68th, 69th, 70th, 71st, 72nd, 73rd, 74th, 75th, 76th, 77th, 78th, 79th, 80th, 81st, 82nd, 83rd, 84th, 85th, 86th, 87th, 88th, 89th, 90th, 91st, 92nd, 93rd, 94th, 95th, 96th, 97th, 98th, 99th, 100th	
Roads, metalled, according to importance	
Roads, double carriageway, according to importance	
Unmetalled road, Cart track, Path-track with pass, Footpath	
Stream, with track in bed, undefined Canal	
Dam, masonry or rock filled, earthenwork, Weir	
River, dry with water channel, with island & rocks, Tidal river	
Submerged rocks, Shoal, Swamp, Flood	
Wells, lined, unlined, Tube-well, Spring, Tank, perennial, dry	
Embankments, road or rail, tank, Broken ground	
Railways, broad gauge, double, single with distance stone, do	
Railways, other gauges, double, single with distance stone, do	
Railroad line or tramway, Kilo, Cutting with bridge	
Contours with sub-heights, Rocky slopes, Cliff	
Scarp features (1:100, 2:100, 3:100, 4:100, 5:100, 6:100, 7:100, 8:100, 9:100, 10:100, 11:100, 12:100, 13:100, 14:100, 15:100, 16:100, 17:100, 18:100, 19:100, 20:100, 21:100, 22:100, 23:100, 24:100, 25:100, 26:100, 27:100, 28:100, 29:100, 30:100, 31:100, 32:100, 33:100, 34:100, 35:100, 36:100, 37:100, 38:100, 39:100, 40:100, 41:100, 42:100, 43:100, 44:100, 45:100, 46:100, 47:100, 48:100, 49:100, 50:100, 51:100, 52:100, 53:100, 54:100, 55:100, 56:100, 57:100, 58:100, 59:100, 60:100, 61:100, 62:100, 63:100, 64:100, 65:100, 66:100, 67:100, 68:100, 69:100, 70:100, 71:100, 72:100, 73:100, 74:100, 75:100, 76:100, 77:100, 78:100, 79:100, 80:100, 81:100, 82:100, 83:100, 84:100, 85:100, 86:100, 87:100, 88:100, 89:100, 90:100, 91:100, 92:100, 93:100, 94:100, 95:100, 96:100, 97:100, 98:100, 99:100, 100:100	
Towns or Villages, inhabited, deserted, Fort	
Huts, permanent, temporary, Tower, Antiquities	
Temple, Church, Mosque, Vihar, Tomb, Graves	
Lighthouse, Lightship, Ship, Lighted, Anchorage	
Mine, Vine on hill, Grass, Scrub	
Palm, palm-tree, other Plantain, Conifer, Bamboo, Other trees	
Areas, cultivated, wooded, Surveyed line	
Boundary, international	
State, demarcated, undemarcated	
district, sub-district, taluk or block, forest	
Boundary pillars, surveyed, uncoloured	
Heights, triangulation station, point, approximate	
Benchmark, geodetic, tertiary, canal	
Post office, Overhead tank	
Rail house or inspection bungalow, Guard house, Police station	
Camping ground, Forest, reserved, protected	
Spaced names, administrative, locality or tribal	
Hospital, Dispensary, Veterinary, Hospital / Dispensary	
Aerodrome, Helipad, Tourist site	
Power line, with pylons surveyed, with poles unsurveyed	

NAME OF THE PROJECT
Construction of Nagpur-Gondia Access
Controlled Super Communication Expressway,
Package I

MAP OF 10 KM RADIUS STUDY AREA ON SOI
TOPOSHEET
Toposheet No: 55O/4, 55O/8, 55O/11,
55O/12, 55O/15, 55O/16, 55P/1, 55P/5, 55P/9,
55P/10, 55K/16, 55L/13, 64C/2,
64C/3, 64C/6, 64C/7

Prepared By:

आकृती २: प्रकल्प स्थळ व अभ्यास क्षेत्राचा टोपोशीट नकाशा

तक्ता १: प्रत्येक गावातील भूसंपादन क्षेत्राचा तपशील

अनुक्रमांक	जिल्हा	तालुका	गावाचे नाव	एकूण गट क्रमांक	संपादित केलेले क्षेत्र (हेक्टर)	खाजगी जमीन (हे.)	सरकारी जमीन (हेक्टर)	वनजमीन (हेक्टर)
नागपूर गोंदियासाठी भूसंपादन (पॅकेज- १) जमीन विभाजन - गावनिहाय सारांश"								
१	नागपूर	नागपूर ग्रामीण	गावसी	३	०.९९४४	०.०३२४	०.९६२०	०.००००
२			पंजरी बी.के	५	२.२८४६	२.२५९०	०.०२५६	०.००००
३			RUI	२७	३०.७२१७	३०.०५२९	०.६६८७	०.००००
४			वरोडा	१०	११.२३४२	११.०९२५	०.१४१७	०.००००
५			पेवठा	२०	१०.२७२५	१०.०२४१	०.२४८४	०.००००
६			खरसोली	१६	१६.६६७०	१६.३६१५	०.३०५५	०.००००
७			पिलकापर	१९	१२.७१६८	११.११७५	१.५९९३	०.००००
८			चिकणे	२९	१८.१३३३	१७.४०७२	०.७२६२	०.००००
९			नवेगाव	१०	९.७९०४	९.७०५१	०.०८५३	०.००००
१०			निंबा	१७	५.९६५२	५.९६५२	०.००००	०.००००
				१५६	११८.७८००	११४.०१७४	४.७६२६	०.००००
१	नागपूर	उमरेड	पाचगाव	६३	३३.४९१२	२८.३२७५	५.०४४९	०.११८९
२			सुरगाव	२८	१९.२९१०	१८.४८९९	०.८०११	०.००००
				९१	५२.७८२२	४६.८१७४	५.८४६०	०.११८९
१	नागपूर	कुही	वाडेगाव	२२	१७.९२५९	१५.११०८	२.८१५१	०.००००
३			लांजला	२२	२१.००१६	२०.६६३४	०.३३८२	०.००००
४			दिपाला	१३	१०.९७२४	१०.७०७६	०.२६४८	०.००००
५			धानोली	१८	९.७८६१	८.०९३०	१.५९३१	०.१७४७
६			नवरगाव	९	७.११५६	७.००४८	०.११०८	०.००००
७			चितापूर	२	४.६८०७	४.६८०७	०.००००	०.००००

मोनाच व
मे. इन्व्हायरो रिसोर्सेस

कार्यकारी सारांश - महाराष्ट्र राज्यातील भंडारा-गडचिरोली प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार
द्रुतगती महामार्गाचे बांधकाम

म.रा.र.वि.म.

अनुक्रमांक	जिल्हा	तालुका	गावाचे नाव	एकूण गट क्रमांक	संपादित केलेले क्षेत्र (हेक्टर)	खाजगी जमीन (हे.)	सरकारी जमीन (हेक्टर)	वनजमीन (हेक्टर)
८			तारणी	४७	२६.२६२५	२४.४६६०	१.७९६५	०.००००
९			मांगली	२४	१६.२५७१	१५.४१५३	०.८४१८	०.००००
१०			मालनी	१८	७.१९३८	६.१११४	१.०८२४	०.००००
११			चानोडा	४६	२६.१६७३	२५.५२०९	०.६४६५	०.००००
१२			अकोली	१०	८.४८५१	७.९४९३	०.५३५८	०.००००
१३			सावळे	१५	१३.१६३२	१२.८३९२	०.३२४०	०.००००
१४			खोपडी	२९	१५.५१३१	११.८४५७	०.९७९३	२.६८८१
१५			कुही	११	१०.०१३५	२.५०८२	०.००००	७.५०५३
१६			बोडखीपेठ	४४	१८.८६५५	१७.५२०१	०.८१८६	०.५२६८
१७			पांडेगाव	४२	१२.९६९९	१२.६९९७	०.२७०२	०.००००
१८			नेवारी	३७	१८.०७३८	१६.५५६६	१.५१७१	०.००००
१९			सलवा	४३	१८.३४२६	१७.३९३६	०.९४९०	०.००००
२०			भिवकुंड	१३	५.७३५२	५.७३५२	०.००००	०.००००
२१			देवळीकला	१४	८.६२८४	८.१४६७	०.४८१८	०.००००
२२			देवळी के.एच	३६	१६.२६१४	१५.३४७९	०.९१३४	०.००००
२३			खुरसापर	२६	१२.८९२८	१०.१९३१	०.७५४८	१.९४४९
२४			AMTI	१	०.६१९९	०.६१९९	०.००००	०.००००
२५			सावरखेडा	२५	२८.२४९१	२७.८६९१	०.२८७८	०.०९२१
२६			राजोळा	५५	३१.१८२१	२९.८९९५	१.२८२६	०.००००
२७			कान्हेरी ख	१४	९.९६८६	८.०२४३	१.९४४४	०.००००
				६३६	३७६.३२७३	३४२.९२२१	२०.४७३२	१२.९३२०
१	नागपूर	मौदा	कोटेगाव	२०	१४.९८२३	११.६१९५	३.३६२८	०.००००
				२०	१४.९८२३	११.६१९५	३.३६२८	०.००००

मोनाच व
मे. इन्व्हायरो रिसोर्सेस

कार्यकारी सारांश - महाराष्ट्र राज्यातील भंडारा-गडचिरोली प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार
द्रुतगती महामार्गाचे बांधकाम

म.रा.र.वि.म.

अनुक्रमांक	जिल्हा	तालुका	गावाचे नाव	एकूण गट क्रमांक	संपादित केलेले क्षेत्र (हेक्टर)	खाजगी जमीन (हे.)	सरकारी जमीन (हेक्टर)	वनजमीन (हेक्टर)
१	भंडारा	भंडारा	कोंडी	१७	१८.७७४०	१८.४४३२	०.३३०८	०.००००
२			परसोडी	४३	२१.०४००	१९.९६६६	१.०७३४	०.००००
३			राजेदहेगाव	३०	१९.८४१५	१९.१०७१	०.७३४४	०.००००
४			नांदोरा	२	०.०९२८	०.०९२७	०.०००१	०.००००
५			ठाणे	३०	१०.२८४९	७.२३८२	३.०३१७	०.०१५०
६			शहापूर	४५	१३.७८०७	८.९६७९	३.८३६१	०.९७६७
७			गोपीवाडा	८४	३०.४९५७	२८.८०३४	१.६९२३	०.००००
८			नवेगाव	१५	४.२९१६	३.२६३२	१.०२८५	०.००००
९			जख	२७	१३.४८८२	०.००००	१३.४८८२	०.००००
१०			गुंजेपार	२७	१४.३३८६	११.८७९३	०.९९८७	१.४६०७
११			खुशीपार	१	०.६१६५	०.६१६५	०.००००	०.००००
१२			तवेपर	३२	१७.१५९९	१२.६८२५	१.६४१६	२.८३५८
१३			रैनी	१३	६.६१४७	६.४४५३	०.१६९३	०.००००
१४			पांड्रबोडी	३६	१८.३६७९	१७.८६७५	०.५००४	०.००००
१५			शिरसी	१२९	२६.६१२६	२३.६९९७	२.९१२९	०.००००
१६			सावरगाव	१	०.७२१७	०.७२१७	०.००००	०.००००
१७			दाभा	५८	१५.३४१६	१२.७३३१	२.६०८४	०.००००
१८			लावेश्वर	२९	१६.६५२९	१५.८३९०	०.८१३९	०.००००
१९			कोठुर्णा	९४	२५.२७३६	२३.८००४	१.४७३२	०.००००
२०			खैरी	५१	१६.०२१५	१५.७७०३	०.२५१२	०.००००
				७६४	२८९.८१०९	२४७.९३७६	३६.५८५१	५.२८८२
१	भंडारा	मोहाडी	पांजरा (बोथली)	५	१.१२८२	०.४९३०	०.६३५३	०.००००
२			बेटाळा	९२	२९.६७६४	२६.९८२५	२.६९४०	०.००००

मोनाच व
मे. इन्व्हायरो रिसोर्सेस

कार्यकारी सारांश - महाराष्ट्र राज्यातील भंडारा-गडचिरोली प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार
द्रुतगती महामार्गाचे बांधकाम

म.रा.र.वि.म.

अनुक्रमांक	जिल्हा	तालुका	गावाचे नाव	एकूण गट क्रमांक	संपादित केलेले क्षेत्र (हेक्टर)	खाजगी जमीन (हे.)	सरकारी जमीन (हेक्टर)	वनजमीन (हेक्टर)
३			रोहा	९	३.०८९२	३.०८९२	०.००००	०.००००
४			घाटकुरोडा	३८	१५.१८७८	८.५७४८	६.६१३०	०.००००
५			मुंढर बी.के	४९	१३.१८९३	११.१४४३	२.०४५०	०.००००
६			अमुंधारी के.एच	४८	९.९१३१	९.०४४४	०.८६८७	०.००००
७			करडी	६५	२२.२८३५	२०.३७००	१.९०११	०.०१२४
८			USARIPAR	५२	१४.६२९३	१३.३२०८	१.३०८५	०.००००
९			नवेगाव बी.के	५९	२३.०३७१	२०.५४६५	१.४६२७	१.०२७९
१०			जांभळापाणी	३	१.४६८८	१.२९१७	०.१७७१	०.००००
				४२०	१३३.६०२७	११४.८५७२	१७.७०५३	१.०४०३
१	गोंदिया	तिरोडा	मनोरा	५३	२४.३३३०	२३.४४६४	०.८८६६	०.००००
२			केसलवाडा	१५	४.७५३६	३.८८७३	०.८६६३	०.००००
३			यदमेकोट	५४	२२.५८१७	१८.६६८३	०.७२४७	३.१८८८
४			पांजरा	८९	१६.२१३२	१३.३८३७	२.३७९५	०.४४९९
५			सारंडी	४६	२६.२३५६	१५.५१५१	२.५७०१	८.१५०४
६			उमरी	३३	११.०३७५	१०.६०८८	०.४२८७	०.००००
७			धंद्री	६३	१६.५०८९	१५.२४८५	१.२६०४	०.००००
८			बेलाटी बी.के.	७६	२३.५२२०	२२.५१४६	१.००७४	०.००००
९			बेलाटी के.एच.	२९	१५.०२५६	९.७८१४	०.८७७०	४.३६७२
१०			केवलेवाडा	३५	६.५१२३	४.८५१६	१.६६०७	०.००००
११			चिरखानी	७८	१९.९२५४	१६.९२८६	१.१४१६	१.८५५२
१२			भुरटोला	३७	१०.३०७४	९.६६५७	०.६४१८	०.००००
१३			पालडोंगरी	१३५	४२.३९०८	३५.८२३९	६.५६६८	०.००००
१४			काती बी.के	४	२.७२०९	०.००००	०.१२८५	२.५९२४

मोनाच व
मे. इन्व्हायरो रिसोर्सेस

कार्यकारी सारांश - महाराष्ट्र राज्यातील भंडारा-गडचिरोली प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार
द्रुतगती महामार्गाचे बांधकाम

म.रा.र.वि.म.

अनुक्रमांक	जिल्हा	तालुका	गावाचे नाव	एकूण गट क्रमांक	संपादित केलेले क्षेत्र (हेक्टर)	खाजगी जमीन (हे.)	सरकारी जमीन (हेक्टर)	वनजमीन (हेक्टर)
१५			बर्डीपार	२४	६.०६२९	६.०६२९	०.००००	०.००००
१६			डब्बेटोला	६३	१८.७३६१	१७.९१९६	०.८१६५	०.००००
१७			सोनेगाव	५८	२१.१३२७	१७.५६४०	०.२१८५	३.३५०२
१८			नाहरटोला	१९	५.८९९८	५.७९९५	०.१००३	०.००००
१९			BODA	११६	३३.५९०५	३२.६०५६	०.९८५०	०.००००
				१०२७	३२७.४८९८	२८०.२७५६	२३.२६०२	२३.९५४१
१			दवनीपाडा	८७	२६.३५२१	२५.४८०१	०.८७२०	०.००००
२			पिपरटोला	१६	५.९१३६	५.४८१४	०.४३२३	०.००००
३			देउटोला	६३	१३.०८२१	१२.३०१९	०.७८०२	०.००००
४			सोनपुरी	५३	२१.१८२०	१६.७१३०	१.१९८४	३.२७०६
५			निला गोंडी	६९	२१.०९३०	१९.८१९०	१.२७४०	०.००००
६			रत्नारा	९४	२४.११०१	२२.६९१७	१.४१८४	०.००००
७			लोहारी	५७	२२.१८९८	१५.७१३७	६.४७६०	०.००००
८			पंढरबोडी	६२	२१.१२१४	२१.१२१३	०.०००१	०.००००
९			लोहितोला	५८	८.५५४५	७.८८८७	०.६६५८	०.००००
१०			लोधी टोला	५०	१४.७११२	१२.८९३३	१.८१८०	०.००००
११			नवाटोला	२	०.११७०	०.०७८४	०.०३८६	०.००००
१२			घिवरी	३६	१०.७०२७	१०.६०२५	०.१००२	०.००००
१३			लोधी टोला	८५	२०.१४४४	१७.९६९४	१.६१२३	०.५६२७
१४			हलबी तोला	६	०.८९१९	०.७९२८	०.०९९२	०.००००
१५			सावरी	१८	२.७९६४	१.५२८९	१.२६७५	०.००००
				७५६	२१२.९६२२	१९१.०७५९	१८.०५३०	३.८३३३

मोनाच व
मे. इन्व्हायरो रिसोर्सेस

कार्यकारी सारांश - महाराष्ट्र राज्यातील भंडारा-गडचिरोली प्रवेश नियंत्रित शिघ्रसंचार
द्रुतगती महामार्गाचे बांधकाम

म.रा.र.वि.म.

अनुक्रमांक	जिल्हा	तालुका	गावाचे नाव	एकूण गट क्रमांक	संपादित केलेले क्षेत्र (हेक्टर)	खाजगी जमीन (हे.)	सरकारी जमीन (हेक्टर)	वनजमीन (हेक्टर)
नागपूर- गोंदिया - मुख्य सरेखन				३८७०	१५२६.७३७५	१३४९.५२२६	१३०.०४८१	४७.१६६७
गोंदिया बायपाससाठी भूसंपादन जमीन विभाजन - गावनिहाय सारांश"								
१	गोंदिया	गोंदिया	लोहारा	९	१.०३०६	१.०३०६	०.००००	०.००००
२			रत्नारा	२	०.१४२०	०.१४२०	०.००००	०.००००
३			पंढरबोडी	५५	९.८०३५	७.९६३३	०.८०४७	१.०३५५
४			हिवरा	१९	९.०५६२	५.०७२९	२.४८९०	१.४९४३
५			भागवतटोला	२७	४.२३९५	३.७३८५	०.५०१०	०.००००
६			ढाकनी	७०	१२.३८७३	११.३०२५	१.०८४८	०.००००
७			लोधीतला (धापेवाडा)	१९	२.००१०	२.००१०	०.००००	०.००००
८			पिंडकेपार	२६	७.७०४३	६.२९२६	१.४११७	०.००००
९			रापेवाडा	१३	३.८७६९	३.७८५४	०.०९१५	०.००००
१०			कारंजा	४६	११.६०३४	८.०६३८	२.०६४३	१.४७५३
Gondia Bypass				२८६	६१.८४४८	४९.३९२५	८.४४७२	४.००५१
तिरोडा कनेक्टरसाठी जमीन संपादन जमीन विभाजन - गावनिहाय सारांश"								
१	गोंदिया	तिरोडा	पालडोंगरी	३६	७.२५६४	५.५९०४	०.५४८२	१.११७८
२			जामुनिया	५२	८.२६७६	५.००७७	०.९६९०	२.२९०९
३			कचेवानी	७	१.६२३९	०.२३३९	१.३९०६	०.०००६
तिरोडा कनेक्टर				९५	१७.१४७९	१०.८३२०	२.९०७८	३.४०९३
कनेक्टर्ससह नागपूर गोंदिया पॅकेज I				४२५१	१६०५.७३०२	१४०९.७४७१	१४१.४०३१	५४.५८१२

स्रोत: मोनार्क द्वारे जमीन रेकॉर्ड

** टीप: फॉरेस्ट क्लीअरन्स प्रक्रियेदरम्यान वळतीकरणाची वनजमीन बदलली जाऊ शकते

३.० प्रकल्प वर्णन

प्रस्तावित प्रकल्पाची ठळक वैशिष्ट्ये खाली तक्ता २मध्ये दिली आहेत.

Table २: ठळक वैशिष्ट्ये

१	एकूण लांबी	१६२.३७७ किमी
२	राज्य	महाराष्ट्र
३	जिल्हा	नागपूर, भंडारा आणि गोंदिया
४	तालुके	नागपूर ग्रामीण, उमरेड, कुही, मौदा, भंडारा, मोहाडी, तिरोडा आणि गोंदिया
५	भूप्रदेश	बहुतेक ठिकाणी सपाट आणि काही ठिकाणी डोंगराळ
६	Seismic Zone	II as per IS १८९३ (Part १) : २००२ नुसार
७	जमिनीचा वापर	संरेखन सपाट भूभागातून जात आहे. संरेखनामध्ये मुख्यतः जमीन वापर हा कृषी असून त्यानंतर निवासी आणि व्यावसायिक आणि मिश्रित (अंगभूत) जमीन वापर आहे.
८	रस्त्याची रुंदी (RoW)	मुख्य महामार्ग -१०० म इटरचेंज आणि गोंदिया बायपास आणि तिरोडा फीडर कनेक्टर येथे ४५ म.,.
९	भूसंपादनाचे एकूण क्षेत्र	एकूण भूसंपादन : 1605.7314 हेक्टर सरकारी जमीन : 141.4031 हेक्टर खाजगी जमीन : 1409.7471 हेक्टर वनजमीन: 54.5812 हेक्टर (स्रोत: मोनार्चच्या जमिनीच्या नोंदी; **टीप: वळवण्याची वनजमीन फॉरेस्ट क्लीअरन्स प्रक्रियेदरम्यान बदलली जाऊ शकते)
१०	मुख्य कॅरेजवे (प्रस्तावित/प्रस्तावित)	अवसी इटरचेंज ते लोधी टोला: नागपूर ते भंडारा महामार्ग (CH.०+००० ते CH ७१+२००, ROW १००m, ३+३ लेन भंडारा ते गोंदिया (CH.७१+२००m ते CH १४४+८०७), ROW १००m, २+२ लेन गोंदिया बायपास: लोहारी ते कारंजा (CH ०+००० ते CH १३+७४४) ROW ४५m, २+२ लेन तिरोडा फीडर मार्ग: पालडोनगरी ते काचेवानी (CH ०+००० ते CH ३+८२६), ROW ४५m, २+२ लेन

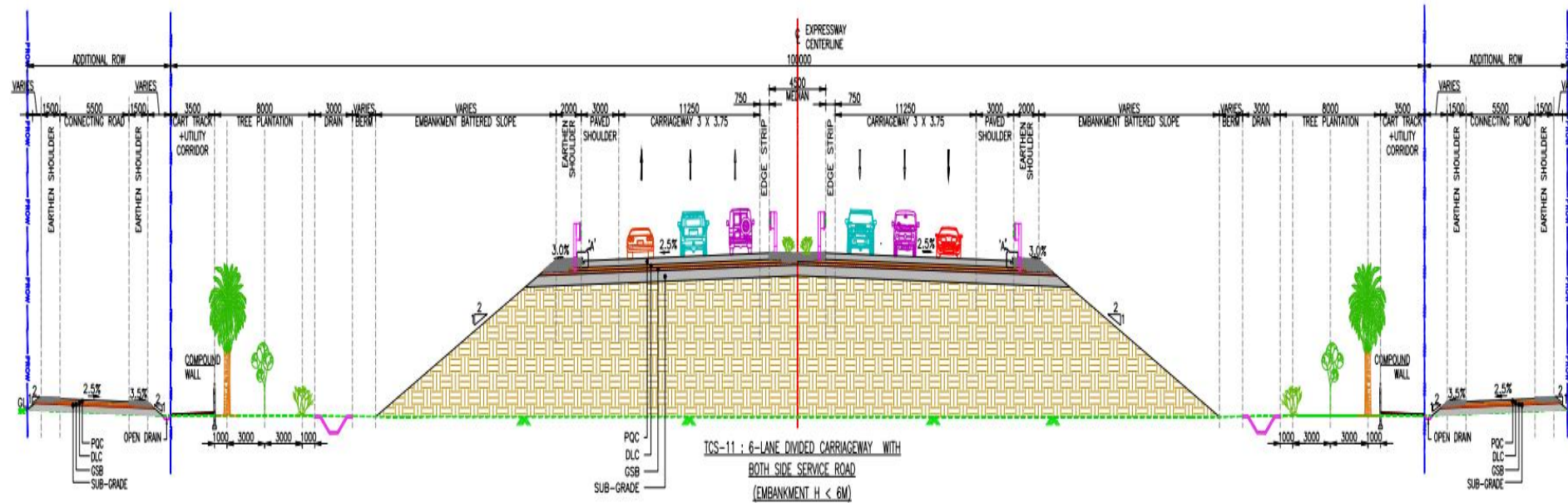
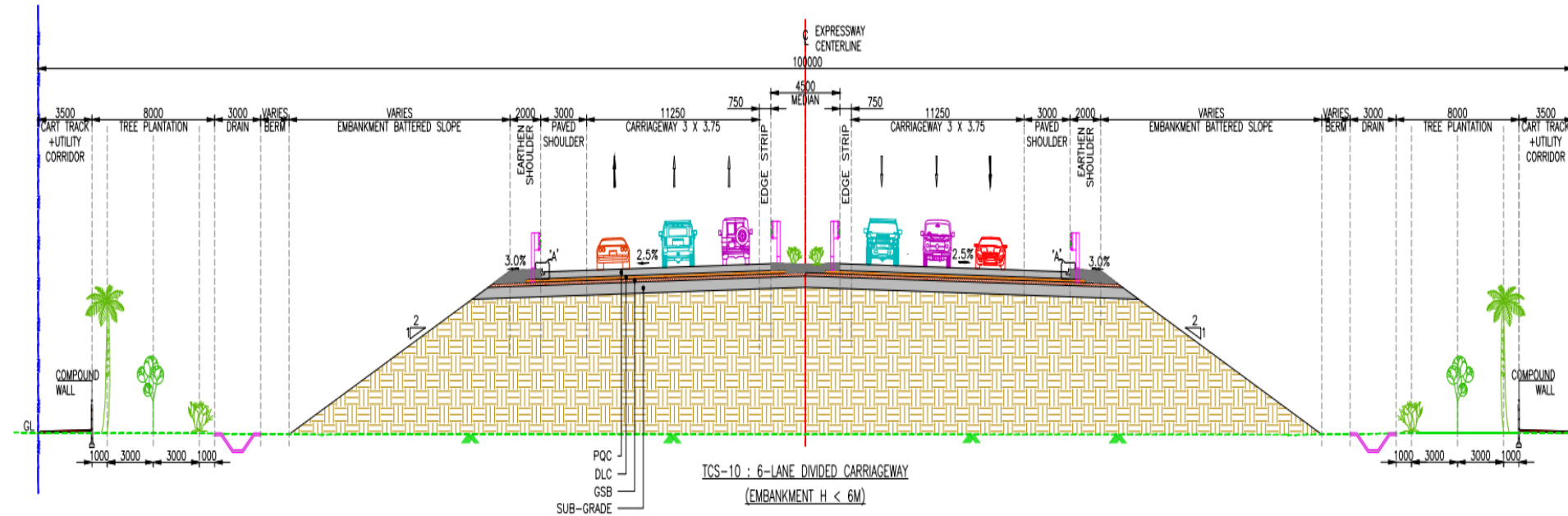
११	इंटरचेंज	येथे ७ स्थाने:: <table><tr><th colspan="3">भंडारा ते गडिचरोली</th></tr><tr><td>IC-१</td><td>Ch. ०+०००</td><td>गवसी</td></tr><tr><td>IC-२</td><td>Ch. ११+५१९</td><td>पाचगाव</td></tr><tr><td>IC-३</td><td>Ch. ५८+५६५</td><td>ठाणे</td></tr><tr><td>IC-४</td><td>Ch. ७२+५७५</td><td>शिरसी</td></tr><tr><td>IC-५</td><td>Ch. १००+९३१</td><td>पांजरा</td></tr><tr><td>IC-६</td><td>Ch. ११४+५४१</td><td>पालडोंगरी</td></tr><tr><td>IC-७</td><td>Ch. १३७+२२८</td><td>लोहारी</td></tr><tr><td>IC-८</td><td>Ch. १४४+८०७</td><td>सावरी</td></tr></table>	भंडारा ते गडिचरोली			IC-१	Ch. ०+०००	गवसी	IC-२	Ch. ११+५१९	पाचगाव	IC-३	Ch. ५८+५६५	ठाणे	IC-४	Ch. ७२+५७५	शिरसी	IC-५	Ch. १००+९३१	पांजरा	IC-६	Ch. ११४+५४१	पालडोंगरी	IC-७	Ch. १३७+२२८	लोहारी	IC-८	Ch. १४४+८०७	सावरी																																											
भंडारा ते गडिचरोली																																																																								
IC-१	Ch. ०+०००	गवसी																																																																						
IC-२	Ch. ११+५१९	पाचगाव																																																																						
IC-३	Ch. ५८+५६५	ठाणे																																																																						
IC-४	Ch. ७२+५७५	शिरसी																																																																						
IC-५	Ch. १००+९३१	पांजरा																																																																						
IC-६	Ch. ११४+५४१	पालडोंगरी																																																																						
IC-७	Ch. १३७+२२८	लोहारी																																																																						
IC-८	Ch. १४४+८०७	सावरी																																																																						
१२	संरचनांची संख्या	<table><tr><th>विशेष</th><th>नागपूर - गोंदिया</th><th>गोंदिया बायपास</th><th>तिरोडा कनेक्टर</th><th>एकूण</th></tr><tr><td>मोठे पूल</td><td>१५</td><td>०</td><td>०</td><td>१५</td></tr><tr><td>लहान पूल</td><td>५६</td><td>३</td><td>४</td><td>६३</td></tr><tr><td>उड्डाणपूल</td><td>१४</td><td>०</td><td>०</td><td>१४</td></tr><tr><td>इंटरचेंज फ्लायओव्हर</td><td>१२</td><td>०</td><td>०</td><td>१२</td></tr><tr><td>प्राणी अंडरपास</td><td>८</td><td>०</td><td>०</td><td>८</td></tr><tr><td>CUP/PUP</td><td>१०१</td><td>०</td><td>०</td><td>१०१</td></tr><tr><td>कालवा क्रॉसिंग</td><td>६७</td><td>१</td><td>३</td><td>७१</td></tr><tr><td>VUP/VOP/LVUP</td><td>८९</td><td>०</td><td>०</td><td>८९</td></tr><tr><td>पुलांवरील रस्ता (ROB चे)</td><td>३</td><td>३</td><td>०</td><td>६</td></tr><tr><td>बॉक्स कल्व्हर्ट्स</td><td>३०</td><td>५</td><td>०</td><td>३५</td></tr><tr><td>कल्व्हर्ट (पोर्टल प्रकार)</td><td>७</td><td>०</td><td>०</td><td>७</td></tr><tr><td>युटिलिटी क्रॉसिंग</td><td>१६</td><td>०</td><td>०</td><td>१६</td></tr><tr><td>पाईप क्रॉसिंग</td><td>९</td><td>१</td><td>०</td><td>१०</td></tr></table>	विशेष	नागपूर - गोंदिया	गोंदिया बायपास	तिरोडा कनेक्टर	एकूण	मोठे पूल	१५	०	०	१५	लहान पूल	५६	३	४	६३	उड्डाणपूल	१४	०	०	१४	इंटरचेंज फ्लायओव्हर	१२	०	०	१२	प्राणी अंडरपास	८	०	०	८	CUP/PUP	१०१	०	०	१०१	कालवा क्रॉसिंग	६७	१	३	७१	VUP/VOP/LVUP	८९	०	०	८९	पुलांवरील रस्ता (ROB चे)	३	३	०	६	बॉक्स कल्व्हर्ट्स	३०	५	०	३५	कल्व्हर्ट (पोर्टल प्रकार)	७	०	०	७	युटिलिटी क्रॉसिंग	१६	०	०	१६	पाईप क्रॉसिंग	९	१	०	१०
विशेष	नागपूर - गोंदिया	गोंदिया बायपास	तिरोडा कनेक्टर	एकूण																																																																				
मोठे पूल	१५	०	०	१५																																																																				
लहान पूल	५६	३	४	६३																																																																				
उड्डाणपूल	१४	०	०	१४																																																																				
इंटरचेंज फ्लायओव्हर	१२	०	०	१२																																																																				
प्राणी अंडरपास	८	०	०	८																																																																				
CUP/PUP	१०१	०	०	१०१																																																																				
कालवा क्रॉसिंग	६७	१	३	७१																																																																				
VUP/VOP/LVUP	८९	०	०	८९																																																																				
पुलांवरील रस्ता (ROB चे)	३	३	०	६																																																																				
बॉक्स कल्व्हर्ट्स	३०	५	०	३५																																																																				
कल्व्हर्ट (पोर्टल प्रकार)	७	०	०	७																																																																				
युटिलिटी क्रॉसिंग	१६	०	०	१६																																																																				
पाईप क्रॉसिंग	९	१	०	१०																																																																				
१३	पावसाचे पाणी गोळा करणे आणि साठवणे यंत्रणा (रेन वॉटर हार्वेस्टिंग)	पावसाचे पाणी गोळा करणे आणि साठवणे यंत्रणा IRC: SP: ५०-२०१३ नुसार आणि मंत्रालयाच्या परिपत्रक क्र. NHAI/TIC/VIP संदर्भ/ २०१२ दिनांक २६ ऑक्टोबर २०१५ नुसार केले जाईल..																																																																						
१४	टोल प्लाझा	या कॉरिडॉर मध्ये क्लोज लूप सिस्टीम (close loop system) चा अवलंब करण्यात आला आहे. एंट्री पॉईंटवर टोल टोकन जारी केलेले/वाहन नोंदणी करून आणि प्रवास अंतरावर आधारित बाहेर पडण्याच्या स्थानकावर टोल कापला जातो. एंट्री पॉईंटवर OSV साठी ३.५०m च्या २ लेन आणि ४.५०m च्या २ लेन प्रस्तावित																																																																						

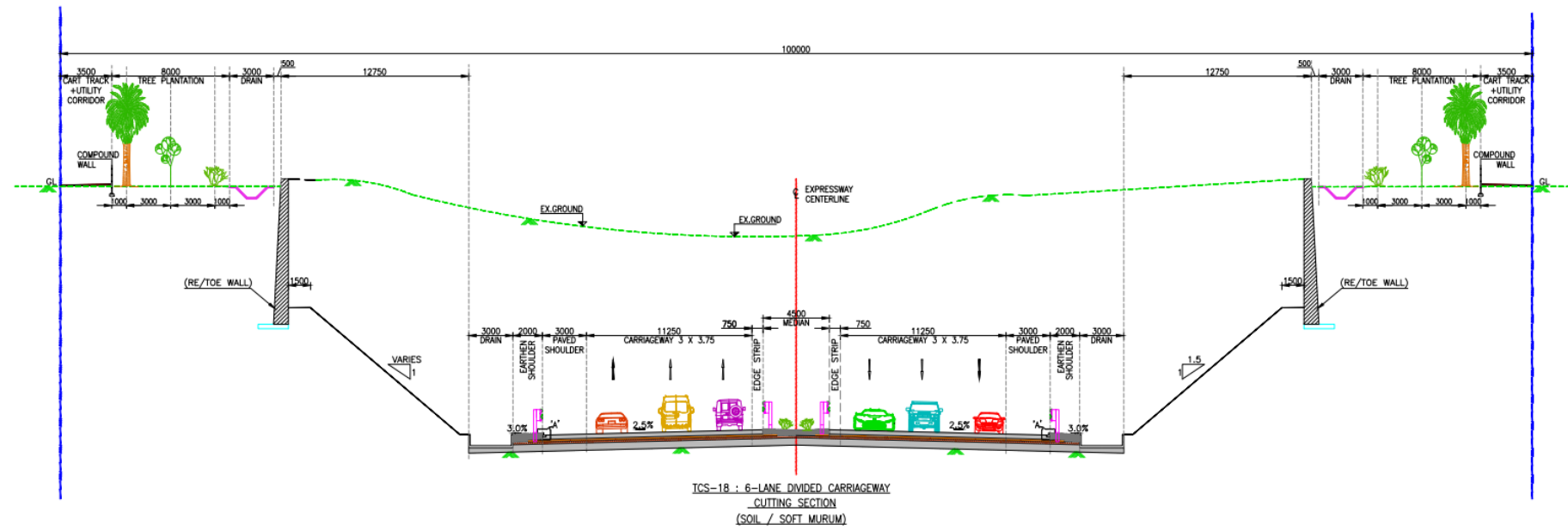

		आहेत बाहेर पडण्याच्या स्थानकावर OSV साठी ३.५०m च्या ३ लेन आणि ४.५०m च्या २ लेन प्रस्तावित आहेत.
१५	बांधकाम कालावधी	३० महिने
१६	रोजगार	बांधकामादरम्यान अंदाजे २०२५ आणि कार्यान्वित टप्प्यात कार्यान्वित टप्प्यात अंदाजे. ५० (टोल प्लाझासाठी).
१७	एकूण खर्च	१२१३४.०८ कोटी
१८	एकूण भांडवली खर्च (LA आणि युटिलिटी शिफ्टिंग, इ.)	२१६७०.०३ कोटी
१९	पुनर्वसन आणि पुनर्व्यवस्थाना (R&R) योजना	पुनर्वसन आणि पुनर्व्यवस्थापन उपक्रम महाराष्ट्र महामार्ग अधिनियम, १९५५ च्या अनुशंगाने पूर्ण केले जातील. महाराष्ट्र महामार्ग कायद्यातील आर अँड आर योजनेच्या तरतुदी वाजवी भरपाईचा अधिकार आणि भूसंपादन, पुनर्वसन आणि पुनर्व्यवस्थापना कायदा, २०१३ मध्ये पारदर्शकतेचा आधार बनवतात. त्यासाठीच्या भूसंपादनाचा भाग अर्थसंकल्पात आधीच समाविष्ट केलेला आहे.

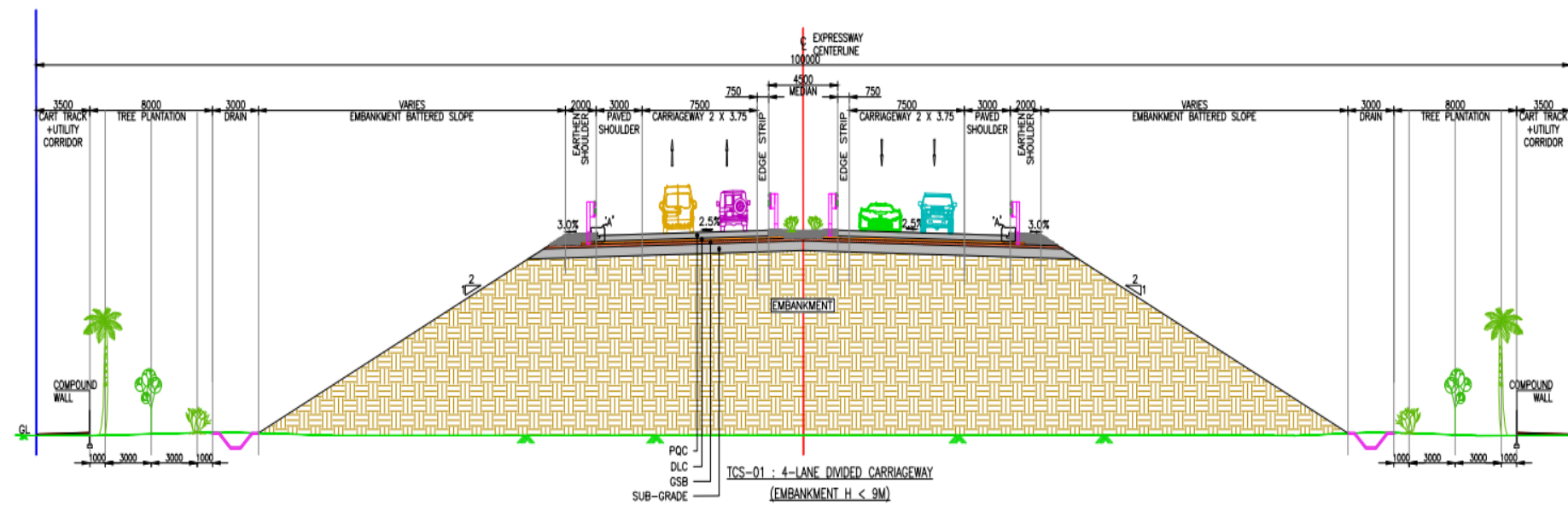
प्रस्तावित संरेखनाचा ठराविक क्रॉस-सेक्शन आकृती ३ मध्ये दाखवल्याप्रमाणे आहे.

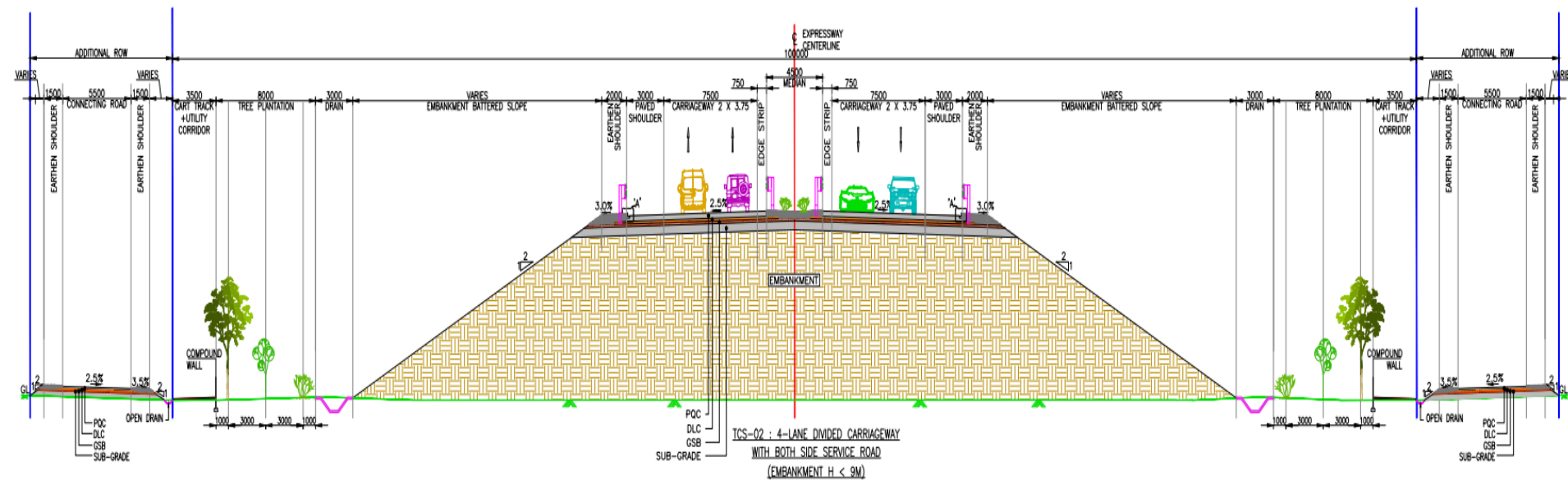
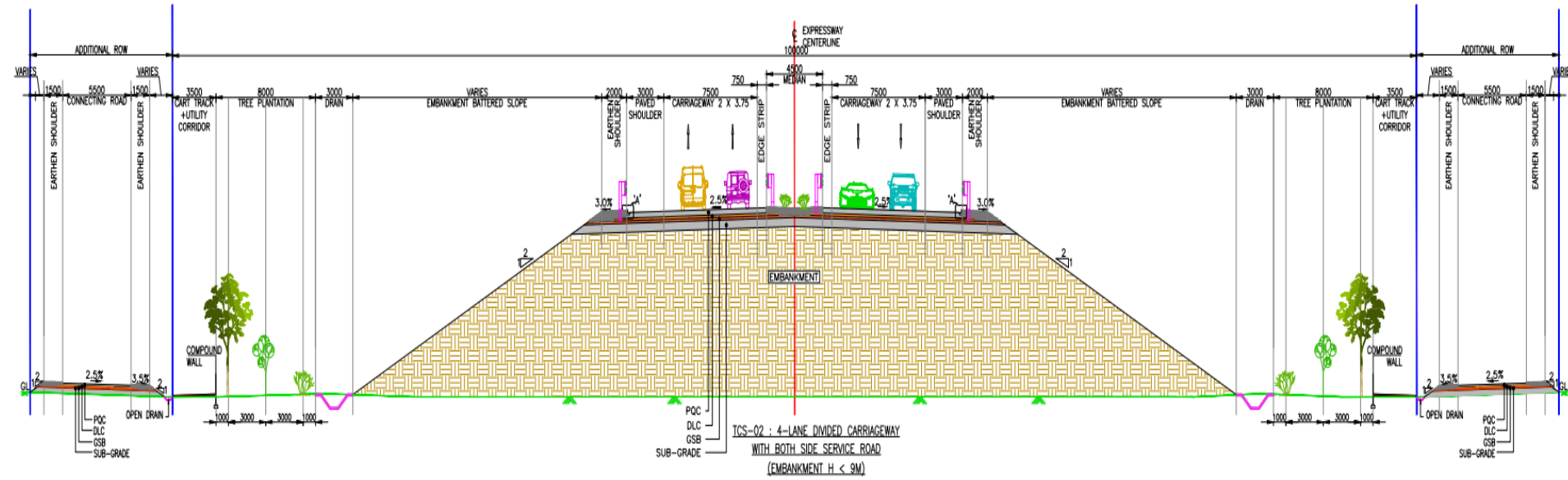
For ६ Lane

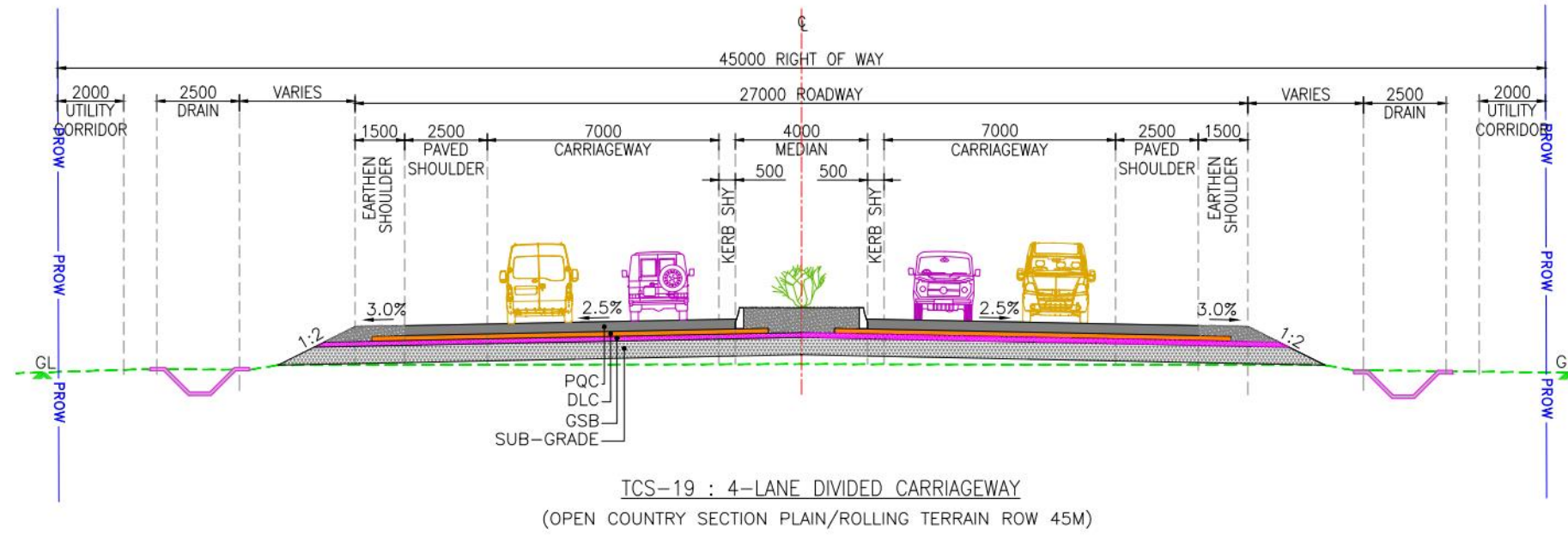

For 8 Lane

For Connectors

स्त्रोत: म.रा.र.वि.म. आणि मोनार्च (डीपीआर सल्लागार)

प्रस्तावित प्रकल्प पर्यावरण मंजूरी (EC) आणि इतर वैधानिक मान्यता प्रकल्पाचे वेळापत्रक : मिळाल्यानंतर ३० महिन्यांच्या आत पूर्ण करणे निर्धारित आहे. प्रकल्पाची अंदाजे आणि किंमत : किंमत रु. २१६७०.०३ कोटी. प्रस्तावित प्रकल्पासाठी पर्यावरण संरक्षणासाठी अंदाजपत्रक ~ २८६ कोटी आहे.

संसाधन आवश्यकता

जमीन : प्रस्तावित प्रकल्प ~१६०५.७३१४ हेक्टर क्षेत्रफळाच्या एकूण जमिनीवर कार्यान्वित केला जाईल जो म.रा.र.वि.म., महाराष्ट्र सरकार द्वारे संपादित केला जात आहे. घरगुती पाण्याची गरज अंदाजे ९१.१३ m^३/दिवस असेल (म्हणजे २०२५ मजुरांसाठी ४५ lpd). धूळ दाबणे आणि बांधकाम क्रियाकलापांसाठी ~१३५० m^३/दिवस पाणी : अतिरिक्त पाणी आवश्यक असेल. अधिकार क्षेत्र असलेल्या प्राधिकरणांच्या पूर्व संमतीने कन्हान नदी, सूर नदी आणि वैनगंगा नदी यांसारख्या जवळच्या पृष्ठभागाच्या जलस्रोतांमधून पाणी घेतले जाईल.

पॉवर (वीज) : LSD D.G संच ऑनसाइट बांधकाम आणि कामगार शिबिरांसाठी, जेथे ग्रीड पुरवठा उपलब्ध नसेल तेथे विजेसाठी वापरला जाईल.

रोजगार : प्रस्तावित प्रकल्पासाठी अंदाजे २०२५ मनुष्यबळ अपेक्षित आहे

४.० पर्यावरणाचे वर्णन

महामार्गासाठी पर्यावरण प्रभाव मूल्यांकन मार्गदर्शक नियमावली (MoEF&CC, फेब्रुवारी २०१०) नुसार, प्रस्तावित संरेखनातून १५ किमी त्रिज्येचे अभ्यास क्षेत्र दुय्यम डेटा संकलनासाठी विचारात घेण्यात आला. प्रस्तावित संरेखनाच्या दोन्ही बाजूला ५०० मीटरच्या आत प्राथमिक डेटा गोळा केला गेला आहे. ऑक्टोबर २०२३ ते डिसेंबर २०२३ या कालावधीसाठी आधारभूत पर्यावरण निरीक्षण केले गेले.

अभ्यास क्षेत्राचा जमिनीचा वापर आणि जमिनीचे आच्छादन ४ प्रमुख भू-वापर वर्ग उदा. बांधकाम, शेती, पृष्ठभागावरील जलसाठे आणि जंगले ज्यामध्ये ४७४.९६ चौ.कि.मी सह कृषी जमीन प्रबळ भू-वापर वर्ग आहे, त्यानंतर २८५.५३ चौ.कि.मी सह बांधकाम, तर २४६.८५ चौ.कि.मी सह जंगले आणि १५.०२ चौ.कि.मी जलसाठे होती. अभ्यास क्षेत्रामध्ये प्रचलित जमीन ३८१.५० चौ.कि.मी मध्ये पसरलेल्या पडीक जमिनी होत्या.

माती - अभ्यास क्षेत्रातील अठरा (१८) ठिकाणी मातीच्या गुणवत्तेचे परीक्षण केले गेले. मातीचे काही महत्त्वाचे मापदंड खालील तक्त्यामध्ये सारांशित केले आहेत;

मापदंड	मूल्य
pH	७.२२४ – ८.२९
नायट्रोजन मिलीग्राम/किलोग्राम	७३.५-१०१.५
फॉस्फरस मिलीग्राम/किलोग्राम	२३.४३- ५२.७

मापदंड	मूल्य
पोटॅशियम मिलीग्राम/किलोग्राम	३६.०४ — ५६.१८
सॅट्रिय कार्बन %	१.४१.९

ICAR द्वारे मातीच्या गुणवत्तेच्या रासायनिक वर्गीकरणानुसार, अभ्यास क्षेत्रातील माती मध्यम ते उच्च उत्पादनक्षम आहे, तर टंडन H.L.S द्वारे मातीच्या सुपीकतेच्या पातळीनुसार, अभ्यासातील माती उच्च सुपीक श्रेणीत वर्गीकृत केली जाऊ शकतात.

हवेची गुणवत्ता - अभ्यास क्षेत्रातील PM_{१०}, PM_{२.५}, NO_x, SO_२, CO सारख्या मापदंडा साठी अठरा (१८) ठिकाणी सभोवतालच्या हवेच्या गुणवत्तेचे परीक्षण केले गेले.

मापदंड		A१	A२	A३	A४	A५	A६	A७	A८	A९
PM _{२.५} (µg/m ^३)	किमान	२४.० ०	२८.४ ५	२९.८ ७	२७.९ १	२५.७ ३	२९.९ १	२५.५ ८	२६.४ ७	३१.९ १
	कमाल	३३.८ ०	४०.२ ५	४१.६ ७	३९.३ १	३६.३ ३	४१.९ १	३५.७ ८	३७.१ ७	४४. ७१
	सरासरी	२७. ४२	३२.६ ५	३४.० ४	३२.० १	२९.४ ९	३४.१ १	२९.१ ८	३०.४ ७	३६.४ १
	१८ पर्सेंटाईल	३३.५ ०	३९.८ ५	४१.२ ७	३८.९ १	३५.९ ३	४१.५ १	३५.४ ८	३६.७ ७	४४. ३१
PM _{१०} (µg/m ^३)	किमान	५६.३ ०	६७.२ ५	६९.५ ७	६४. ७१	६०.२ ३	६९.७ १	५९.१ ८	६१.३ ७	७४.० १
	कमाल	६८.० ०	८३.० ५	८५.३ ७	७७.९ १	७२.६ ३	८४.१ १	७१.३ ८	७३.८ ७	८९.४ १
	सरासरी	६१.५ ३	७४.१ ५	७६. ४९	७०.६ १	६५.७ ७	७६.२ १	६४.६ ८	६६.६ ७	८०.९ १
	१८ पर्सेंटाईल	६७.९ ०	८२.२ ५	८४. ५७	७७. ८१	७२.५ ३	८४.० १	७१.२ ८	७३.७ ७	८९.३ १
SO _२ (µg/m ^३)	किमान	५.८०	६.७५	७.६७	५.४१	४.४ ३	७.६१	६.७८	५.०७	८.५१
	कमाल	१२.० ०	१४.२ ५	१५.१ ७	१३.४ १	११.९ ३	१५.२ १	१३.१ ८	१२.५ ७	१६.५ १
	सरासरी	९.८८	११.६ ५	१२.५ ३	१०.७ १	९.४१	१२.५ १	१०.८ ८	९.७७	१३.६ १
	१८ पर्सेंटाईल	१२.० ०	१४.२ ५	१५.१ ७	१३.३ १	११.८ ३	१५.२ १	१३.१ ८	१२.४ ७	१६.४ १
NO _x (µg/m ^३)	किमान	१७.९ ०	२१.२ ५	२३.० ७	२१.२ १	१९.३ ३	२२.४ १	१९.२ ८	२०.० ७	२४.१ १
	कमाल	२३.९ ०	२८.३ ५	३०.१ ७	२७.८ १	२५.६ ३	२९.६ १	२५.२ ८	२६.३ ७	३१.७ १
	सरासरी	१९.८	२३.४	२५.३	२३.४	२१.३	२४.	२१.२	२२.०	२६.६

		३	५	१	१	५	७१	८	७	१
	९८ पर्सेंटाईल	२३.२ ०	२७.५ ५	२९.३ ७	२७.२ १	२४.९ ३	२८.९ १	२४.६ ८	२५.७ ७	३१.० १
CO (mg/m ^३)	किमान	०.५२	०.८३	०.७२	१.०२	०.३४	०.३६	०.७३	०.८५	०.७२
	कमाल	०.९४	१.२५	१.१२	१.४४	०.७६	०.७६	१.१३	१.२७	१.०९
	सरासरी	०.७७	१.०५	०.९८	१.३१	०.५९	०.६१	०.९८	१.०७	१.०१
	९८ पर्सेंटाईल	०.९०	१.२५	१.०७	१.४१	०.७३	०.७१	१.०८	१.२७	१.११

मापदंड		A१०	A११	A१२	A१३	A१४	A१५	A१६	A१७	A१८
PM _{२.५} (µg/m ^३)	किमान	२५.८ ८	२७.०२	२७.३ ६	२४.६ ४	२१.२३	२४.२ ५	२८.८५	३१.९६	२९.९८
	कमाल	३६.५ ८	३९.०२	३९.३६	३५.३४	३१.९३	३४.९ ५	३३.२५	३६.३६	३३.५८
	सरासरी	२९.७ ८	३१.२२	३१.५६	२८.४ ४	२५.१३	२८.०५	३०.७५	३३.८६	३१.४८
	९८ पर्सेंटाईल	३६.१८	३८.६२	३८.९ ६	३४.९ ४	३१.५३	३४.५ ५	३३.२५	३६.३६	३३.५८
PM _{१०} (µg/m ^३)	किमान	६०.७ ८	६३.५२	६५.८ ६	५८.२ ४	५३.५ ३	५७.८ ५	६६.०५	७४.० ६	७०.४ ८
	कमाल	७३.२ ८	७७.९ २	८०.२ ६	७०.७ ४	६६.० ३	७०.३५	७६.४ ५	८४.४ ६	७९.१८
	सरासरी	६५.९ ८	७०.०२	७२.३ ६	६३.८४	५८.९ ३	६३.४ ५	६९.९५	७७.९६	७३.६ ८
	९८ पर्सेंटाईल	७३.१८	७७.८ २	८०.१६	७०.६ ४	६५.९ ३	७०.२५	७६.१५	८४.१६	७८.८ ८
SO _२ (µg/m ^३)	किमान	४.४८	६.०२	६.३६	४.५४	२.४३	४.१५	६.९५	७.९६	७.५८
	कमाल	११.९८	१३.६२	१३.९६	१२.०४	९.९३	११.६५	१४.५५	१५.५६	१३.९८
	सरासरी	९.२८	१०.९२	११.२६	९.५४	७.३३	९.१५	११.७५	१२.७६	११.६८
	९८ पर्सेंटाईल	११.८८	१३.६२	१३.९६	११.९४	९.८३	११.५५	१४.४ ५	१५.४६	१३.८८
NO _x (µg/m ^३)	किमान	१९.४८	१९.५२	१९.८६	१८.२४	१४.८ ३	१७.८५	२१.७५	२३.८६	२२.०८
	कमाल	२५.७ ८	२६.७२	२७.० ६	२४.५ ४	२१.१३	२४.१५	२६.२५	२८.३६	२५.९८
	सरासरी	२१.४ ८	२१.८२	२२.१६	२०.२४	१६.८३	१९.८५	२३.५५	२५.६६	२३.५८
	९८ पर्सेंटाईल	२५.१८	२६.०२	२६.३६	२३.९४	२०.५ ३	२३.५५	२६.०५	२८.१६	२५.७ ८
CO (mg/m ^३)	किमान	०.२६	०.८४	०.१६	१.३७	०.३१	०.९८	०.९७	०.९३	०.७०
	कमाल	०.६८	१.२४	०.५६	१.७९	०.७३	१.४०	१.११	१.०७	०.८४

)	सरासरी	०.५८	१.१२	०.४६	१.६४	०.६३	१.२५	१.०५	१.०६	०.७८
	९८ पर्सेंटाईल	०.६८	१.२२	०.५६	१.७४	०.७३	१.३५	१.१५	१.०६	०.८८

सर्वसाधारणपणे, सभोवतालची हवेची गुणवत्ता सर्व प्रमुख प्रदूषकांच्या संदर्भात समाधानकारक आहे. सर्व प्रदूषकांची ९८ वी टक्केवारी मूल्ये NAAQS, २००९ आणि त्याच्या पुढील सुधारणांपेक्षा कमी असल्याचे आढळून आले.

ध्वनी गुणवत्ता - अभ्यासाच्या कालावधीत अभ्यास क्षेत्रातील अठरा (१८) ठिकाणी आवाजाच्या गुणवत्तेचे परीक्षण केले गेले.

श्रेणी	Leq दिवसा	Leq रात्रीची वेळ	दिवसाची मानक	रात्रीची वेळ मानक
निवासी	५२.४	४०.८	५५	४५
व्यावसायिक	६८.२	५७.४	६५	५५
औद्योगिक	५१.८	४१.३	७५	७०

व्यावसायिक ठिकाणे वगळता अभ्यास क्षेत्रातील आवाजाची गुणवत्ता निवासी आणि औद्योगिक भागात समाधानकारक असल्याचे आढळून आले.

पाण्याची गुणवत्ता - अभ्यासाच्या क्षेत्रातील आधारभूत पाण्याच्या गुणवत्तेचे मूल्यांकन करण्यासाठी आठ (८) ठिकाणी अभ्यास कालावधीत एकदा पृष्ठभागावरील पाण्याचे नमुने गोळा करण्यात आले. नमुन्यांची तुलना CPCB च्या पृष्ठभागाच्या पाण्याच्या वर्गीकरणाशी करण्यात आली आणि ते 'क्लास ई' पाणी गुणवत्ता निकषांशी सुसंगत आहेत. खालील सारणीमध्ये काही महत्वाचे पॅरामीटर्स सारांशित केले आहेत;

मापदंड	मूल्य
pH	६.८ - ७.६
विरघळलेला ऑक्सिजन mg/l	४.०८ - ६.४६
बायोकेमिकल ऑक्सिजन मागणी mg/l	५.५ - ८.०
एकूण कोलिफॉर्म क्र १००/.मिली	Absent
ई १००/.कोली क्र -मिली	Absent

अभ्यास कालावधीत अभ्यास क्षेत्राच्या विद्यमान भूजल गुणवत्तेचे मूल्यांकन करण्यासाठी अठरा (१८) ठिकाणांहून भूजल नमुने गोळा करण्यात आले. भूजलाची भौतिक-रासायनिक वैशिष्ट्ये IS: १०५०० (२०१२) (पिण्याच्या पाण्याची चाचणी वैशिष्ट्ये) आणि वापरासाठी योग्य असलेल्या पिण्याच्या पाण्याच्या मानकांच्या परवानगीयोग्य मर्यादांची पुष्टी करतात. काही महत्वाच्या पॅरामीटर्सचा सारांश खालील तक्त्यामध्ये दिला आहे;

मापदंड	मूल्य
pH	७.२२ – ८.०५
टर्बिडिटी NTU	<०.१
एकूण विरघळलेले घन पदार्थ mg/l	४४६ – ५९६
CaCO ₃ mg/l म्हणून एकूण कडकपणा	२२१ – ३९०
क्षारता	२५४ – ३११
F mg/l म्हणून फ्लोराइड	०.४३ – ०.७६
नायट्रेट NO ₃ mg/l	१.०१ – १.५४

जैविक पर्यावरण

प्रकल्पाची जागा आणि आजूबाजूचा परिसर- वनस्पती आणि प्राणी

प्रस्तावित संरेखनातील आणि आजूबाजूच्या क्षेत्रामध्ये टेकड्या, ढिगारे, झाडी जमीन, वनस्पतिवत् क्षेत्र, , वृक्षारोपण आणि कृषी क्षेत्रे यासारखी विविध भूप्रदेश आढळतात. काही ठिकाणी नैसर्गिक वनस्पती आणि वृक्षारोपणामुळे अभ्यास क्षेत्रातील वनस्पतींचे निरीक्षण करण्यात आले.

वनस्पति: २१३ वनस्पती प्रजाती, ज्यामध्ये १९ औषधी वनस्पती प्रजाती, २० गवताच्या प्रजाती, १५ वेलीच्या प्रजाती, २८ झुडूप प्रजाती आणि १३१ वृक्ष प्रजाती समाविष्ट आहेत.

प्राणी: ५८ पक्षी प्रजाती, ४ सरपटणारे प्राणी आणि ७ सस्तन प्राण्यांच्या प्रजाती प्रस्तावित संरेखनाच्या परिसरात आणि त्याच्या जवळच नोंदल्या गेल्या.

चिंतेतील प्रजाती - निरीक्षण केलेले पक्षी, सरपटणारे प्राणी आणि सस्तन प्राण्यांच्या प्रजाती विदर्भात सामान्य आणि विपुल प्रमाणात पसरलेल्या आहेत. *हर्पेस्टेस एडवर्डसी* (भारतीय राखाडी मुंगूस) ही सस्तन प्राण्यांची प्रजाती सर्वेक्षणादरम्यान आढळलेली एकमेव शेड्यूल प्रजाती आहे. तर नीलगाय च्या विष्टेची नोंद झाली. नोंदवलेल्या ५८ पक्ष्यांच्या प्रजातीपैकी ४८ शेड्यूल II मध्ये आणि ६ प्रजाती WPA २०२२ च्या शेड्यूल I अंतर्गत येतात. IUCN रेड डेटा लिस्टनुसार फक्त १ उभयचर म्हणजेच *Hoplobatrachus Tigerinus* (बुल बेडूक) चे मूल्यांकन जवळपास धोक्यात आले आहे. प्रकल्पाच्या जागेवर आणि त्याच्या आजूबाजूला नोंदवलेल्या सर्व प्रजाती विदर्भात अतिशय सामान्य आहेत

अभ्यास क्षेत्रातील वनस्पती आणि प्राणी

वनस्पती: ३०६ वनस्पती प्रजाती, ज्यामध्ये ६७ वनौषधी प्रजाती, ३६ गिर्यारोहक प्रजाती, ४४ झुडूप प्रजाती, २२ गवत प्रजाती आणि १३७ वृक्ष प्रजाती समाविष्ट आहेत

प्राणी: ८२ पक्ष्यांच्या प्रजाती आणि २६ सस्तन प्राण्यांच्या प्रजाती, १२ सरपटणाऱ्या प्रजातींची नोंद अभ्यास क्षेत्रातून करण्यात आली.

चितेच्या श्रेणीतील प्रजाती - १ जवळच्या धोक्यात असलेल्या पक्ष्यांच्या प्रजाती उदा. (Mycteria Leucocephala - पेंटेड करकोचा) जी एक निवासी प्रजाती आहे, २ सरपटणाऱ्या प्रजाती उदा. पायथन मोलुरस (अजगर) आणि वारॅनस बेंगलेन्सिस (घोरपड), सस्तन प्राण्यांच्या ६ असुरक्षित प्रजाती उदा. मकाका रेडिएट (बोनेट मॅकक), सर्व्हस युनिकोलर (सांबर), मेलुरसस उर्सिनस (अस्वल), टेद्रासेरोस क्वाड्रिकोर्निस (चार-शिंंगे मृग) आणि बॉस गरस (गवा) प्राथमिक अभ्यासातून आणि स्थानिकांशी संवाद साधून अभ्यास क्षेत्रात नोंदवले गेले. तथापि, प्रस्तावित संरेखन आणि जवळपासच्या परिसरात कोणतेही सस्तन प्राणी दिसले नाहीत

सामाजिक-आर्थिक पर्यावरण

प्राथमिक आणि माध्यमिक सर्वेक्षणाद्वारे अभ्यास क्षेत्राच्या सामाजिक अर्थशास्त्राचा अभ्यास करण्यात आला. अभ्यास क्षेत्राचे सामाजिक-आर्थिक पैलू खाली दिलेल्या तक्त्यामध्ये सारांशित केले आहेत.

पॅरामीटर्स	अभ्यास क्षेत्र (१० किमी)
एकूण गावे	११०
एकूण कुटुंबे	३२,२४१
एकूण जनसंख्या	१,४२८६५
लैंगिक प्रमाण	९७५
अनुसूचित जाती अंयसूचीत जमाती जनसंख्या	१५.५९% (SC) & ५.६८% (ST)
साक्षरता दर	७५.३८%

स्रोत: प्राथमिक जनगणना गोषवारा २०११, नागपूर, भंडारा आणि गोंदिया जिल्हा, राज्य महाराष्ट्र.

अभ्यास क्षेत्रात, पूर्व प्राथमिक शाळा ते वरिष्ठ माध्यमिक विद्यालयापर्यंत शिक्षण उपलब्ध आहे परंतु पुढील शिक्षणासाठी लोकांना सुमारे ३-१५ किमीचा प्रवास करावा लागतो. अभ्यास क्षेत्रातील सर्वोच्च शैक्षणिक पातळी १२ वी पर्यंत आहे. उच्च व तंत्रशिक्षणाची संधी फक्त जिल्ह्याच्या ठिकाणीच उपलब्ध आहे आणि या शैक्षणिक संस्थांचा लाभ काही लोकच घेऊ शकतात. प्रस्तावित संरेखन ११० गावांमधून जाईल, त्यापैकी (३०) तीस गावात आरोग्य सुविधा आहेत. तथापि, अभ्यास क्षेत्रातील ऐंशी (८०) गावांमध्ये वैद्यकीय सुविधांचा अभाव होता. सर्वेक्षण केलेल्या गावांमध्ये मुख्य पाणीपुरवठा नळ, हातपंप, विहीर आणि बोअरवेलद्वारे होतो. सर्व गावे सर्वोपयोगी वीज सुविधेचा लाभ घेत आहेत.

५.० अपेक्षित पर्यावरण प्रभाव आणि उपशमन उपाय

बांधकाम टप्पा: प्रस्तावित प्रकल्प हा हरित क्षेत्र प्रकल्प आहे. बांधकामामध्ये किमान ग्राउंड क्लिअरिंगचा समावेश आहे, कारण प्रस्तावित संरेखनाची प्रोफाइल शक्य तितक्या नैसर्गिक स्थलाकृतिशी जुळेल. प्रस्तावित प्रकल्पाच्या बांधकामाचा टप्पा फक्त ३० महिने एवढा कमी कालावधीचा असेल.

उडणारी धूळ, उत्खननादरम्यान होणारा आवाज, सिव्हिल कामे, बांधकाम उपकरणे चालवणे, बांधकाम साहित्याचा साठा आणि हाताळणी, पृष्ठभागावरील पाण्याचा प्रवाह इत्यादींमुळे संभाव्य परिणाम स्थानिकीकृत, अत्यंत मर्यादित आणि क्षुल्लक असतील.

बांधकाम साहित्यासाठी योग्य साठा करून, उच्च आवाज निर्माण करणाऱ्या उपकरणांसाठी ध्वनिविषयक अडथळे आणि संलग्नकांची तरतूद करून, वाहनांद्वारे वापरल्या जाणाऱ्या रस्त्यावर पाणी शिंपडून धूळ नियंत्रण करून हे परिणाम कमी केले जातील, रात्रीच्या वेळी बांधकामाची कामे टाळली जावीत, पृष्ठभागावरील वाहून जाणारे तेल आणि वंगण यांसारख्या दूषिततेची तपासणी केली जाते जसे की बांधकाम क्षेत्राच्या आजूबाजूच्या लहान बंधा-यांमध्ये पृष्ठभागावरील जलवाहिनी, सर्व धोकादायक आणि गैर-धोकादायक सामग्री वैधानिक आवश्यकतांनुसार हाताळली जाईल.

१०० मीटर आरओडब्ल्यूमध्ये तोडण्यात येणारी ओळखलेली झाडे वगळता, प्रस्तावित प्रकल्प उपक्रम सभोवतालच्या जैविक वातावरणात कोणत्याही प्रकारे बदल करत नाहीत. जर पिलिंगची क्रिया नदीच्या पात्रात करायची असेल, तर यामुळे निलंबित घन पदार्थ वाढू शकतात ज्यामुळे तळाचे पाणी गढूळ होऊ शकते. तथापि, असा प्रभाव तात्पुरता असेल आणि नदीच्या पात्रात बांधकाम क्रियाकलाप थांबल्यानंतर मूळ रूपरेषा पुनर्संचयित केली जाईल.

त्यामुळे, बांधकाम टप्प्यात होणारे परिणाम अल्पकालीन, उलट करता येण्याजोगे, स्थानिक स्वरूपाचे असतील आणि त्यात लक्षणीय योगदान अपेक्षित नाही.

ऑपरेशनल टप्पा: प्रस्तावित प्रकल्पामुळे संभाव्य पर्यावरणीय परिणामांचे तपशीलवार मूल्यांकन केले गेले आहे. यामध्ये हवेची गुणवत्ता, ध्वनी, पाण्याची गुणवत्ता, घनकचरा, पर्यावरणशास्त्र आणि सामाजिक अर्थशास्त्र इत्यादींवर होणारा परिणाम यांचा समावेश होतो. डेटाचे मॉडेलिंग आणि विश्लेषण असे दर्शविते की अंदाजित परिणाम कमीत कमी आहेत आणि ते विहित नियम आणि मानकांमध्ये आहेत. पर्यावरणाची गुणवत्ता संरक्षित आणि वर्धित केली जाईल याची खात्री करण्यासाठी पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेमध्ये सर्वसमावेशक उपशमन उपाय समाविष्ट केले गेले आहेत. त्यांचा सारांश खालील तक्त्यामध्ये दिला आहे.

हवेचे वातावरण:

कार्यान्वित टप्प्यात कार्यान्वित टप्प्यात खालील संभाव्य स्रोत ओळखले जातात:

- बांधलेल्या रस्त्यावरून चालणाऱ्या वाहनांमधून होणारे उत्सर्जन

ऑपरेशन टप्प्यातून PM, SO₂, NO_x आणि CO सारख्या प्रदूषकांच्या उत्सर्जनामुळे ग्राउंड लेव्हल कॉन्संट्रेशन्स (GLC's) चे अंदाज A CALINEpro द्वारे मोजले गेले आहेत. CALINE३ आधारित CO मॉडेल रांग आणि हॉट स्पॉट गणनेसह आणि वाहतूक मॉडेलसह सिग्नल केलेल्या छेदनबिंदूवर होणारा विलंब आणि रांगांची गणना करण्यासाठी होतो.

सर्व प्रदूषकांसाठी (PM, SO₂, NO_x आणि CO) परिणामी मॉडेल केलेले (वाढीव) सांद्रता संबंधित राष्ट्रीय वातावरण आणि वायु गुणवत्ता मानकांमध्ये (NAAQS) असल्याचे आढळून आले आहे. रिसेप्टर्सच्या आरोग्यावर हवेच्या उत्सर्जनाचे संभाव्य प्रतिकूल परिणाम कमी करण्यासाठी उपशमन उपाय केले जातील. हे

लक्षात घेता, कार्यान्वित टप्प्यात कार्यान्वित टप्प्यात वातावरणातील उत्सर्जन स्थानिकीकरण केले जाणे अपेक्षित आहे आणि प्रभावाचे महत्त्व नगण्य म्हणून मूल्यांकन केले जाते.

उपशमन उपाय

- भविष्यात BS-IV किंवा उच्च आवृत्ती सामावून घेणारी इंजिने स्वीकारली जातील, तथापि BS-II आवृत्तीच्या वाहनांसाठी उत्सर्जन घटक लक्षात घेऊन मॉडेलिंग केले जाते.
- धूळ उत्सर्जन टाळण्यासाठी रस्त्यांची नियमित देखभाल करावी
- धूळ-कण पसरू नयेत म्हणून वृक्षारोपण करावे
- उच्च एपीटीआय (वायू प्रदूषण सहिष्णुता निर्देशांक) मूल्य असलेली मूळ झाडे लावावीत

ध्वनी वातावरण

ध्वनी निर्माण करणारे स्रोत खालील क्रियाकलापांमुळे आहेत:

- कार्यान्वित टप्प्यात /रस्ता बांधणीचे काम पूर्ण झाल्यानंतर, रस्त्याचा वापर करणाऱ्या वाहनांच्या वाहनांच्या हालचालीमुळे आवाजाचा मुख्य स्रोत असेल.

"dhwani PRO" या सॉफ्टवेअर टूलचा वापर करून प्रस्तावित प्रकल्पातील वातावरणीय आवाजाचा अंदाज लावला गेला. रस्त्यावर धावणाऱ्या वाहनांद्वारे अपेक्षित आवाज निर्मिती ४५ dB(A) असेल.

कार्यान्वित टप्प्यात रस्त्यावरून अपेक्षित संचयी आवाजातील अंतरानुसार खालील तक्त्यामध्ये दिलेले आहे.

क्र.	संरेखन सीमा पासून मीटर मध्ये अंतर	dB(A) मध्ये आवाज
१	१००	५१.०४
२	२००	४८.६१
३	३००	४५.१४
४	४००	४२.२१
५	५००	३८.१७

अशाप्रकारे, या आवाजाची पातळी स्वीकार्य मर्यादेत राहतील आणि प्रस्तावित प्रकल्पाच्या सीमेबाहेर कोणताही परिणाम होणार नाहीत.

उपशमन उपाय

- आवाजाची तीव्रता कमी करण्यासाठी संरेखनाच्या बाजूने वृक्षारोपण प्रस्तावित केले जाईल.
- मानवी वस्तीजवळील पुलांवर आणि दुव्यांवर ध्वनी अवरोधक प्रदान केले जातील

पाणी पर्यावरण

रस्त्याच्या देखभालीसारख्या कामांमध्ये वेळोवेळी आवश्यकतेशिवाय, रस्त्याच्या कामांना कोणत्याही महत्त्वपूर्ण पाण्याची आवश्यकता नसते. तथापि, आवश्यकतेनुसार पाण्याच्या टँकरमधून किंवा वैनगंगा नदी आणि गोसेखुर्द जलाशयातून अधिकारक्षेत्रातील अधिका-यांच्या आवश्यक संमतीने पाणी घेतले जाईल. पुरेशी खबरदारी घेऊन योग्य व्यवस्थापन योजनेचे कसून पालन केले जाईल.

जमीन पर्यावरण

प्रस्तावित रस्त्याचा वापर करून वाहतूक/वाहतूक केल्यास अपघाती धोकादायक सामग्री गळतीमुळे कार्यान्वित टप्प्यात कार्यान्वित टप्प्यात जमीन प्रदूषण होऊ शकते.

उपशमन उपाय

- जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापनामार्फत अशा परिस्थितीचा सामना आणि वापर केला जाईल.
- प्रस्तावित रस्त्यावर घनकचरा टाकण्यास सक्त मनाई आहे.

जैविक पर्यावरण

उत्सर्जन आणि आवाज - प्रस्तावित रस्त्यावरून जाणाऱ्या वाहनांमधून होणारे उत्सर्जन आणि आवाज, तथापि असे उत्सर्जन नॉन पॉइंट आणि अखंड असेल आणि प्रस्तावित रोड कॉरिडॉरमधून बाहेर पडणाऱ्या अशा उत्सर्जनाची एकाग्रता अत्यंत कमी असेल आणि ध्वनी निर्मिती घटना विशिष्ट असेल. केवळ कोणत्याही वेळी वाहनांच्या पॉसिंग / प्रवासादरम्यान, त्यामुळे रस्त्याच्या कार्यान्वित टप्प्यात आसपासच्या जैविक वातावरणावर प्रतिकूल/नकारात्मक परिणामांची कल्पना केलेली नाही.

६.० पर्यायांचे विश्लेषण

अभियांत्रिकी, सामाजिक अर्थशास्त्र आणि पर्यावरण, खर्च आणि सुरक्षितता या पैलूंवर आधारित तीन भिन्न संरेखनांचा सखोल अभ्यास करण्यात आला. प्रत्येक पैलूमधील पॅरामीटर्सचे वजन सारणीबद्ध केले गेले आणि रँकिंगनुसार, उक्त संरेखन अंतिम केले गेले. वैकल्पिक संरेखन स्थानांच्या तपशीलांवर पर्यावरण प्रभाव मूल्यांकन अहवालामध्ये तपशीलवार चर्चा करण्यात आली आहे आणि या पर्यावरण प्रभाव मूल्यांकन अहवालामध्ये अंतिम संरेखनावर चर्चा आणि विश्लेषण करण्यात आले आहे.

७.० पर्यावरण निरीक्षण कार्यक्रम

पर्यावरण संनियंत्रण कार्यक्रम बांधकाम आणि कार्यान्वित टप्प्यात कोणते व्यवस्थापन निर्णय घेतले जाऊ शकतात याची माहिती प्रदान करण्यासाठी सुचवले आहेत. या कार्यक्रमाचे उद्दिष्ट उपशमन आणि सुधारणा उपायांच्या कार्यक्षमतेचे मूल्यमापन करणे, बेसलाइन डेटाच्या क्रिया आणि परिणाम अद्यतनित करणे आणि अतिरिक्त उपशमन उपायांचे रुपांतर करणे हा आहे.

प्रस्तावित प्रकल्पाची लांबी आणि विद्यमान पर्यावरणीय परिस्थितीच्या आधारे पर्यावरण निरीक्षण खर्चाचा अंदाज लावला जातो. बांधकाम टप्प्यात ₹६,२४,७५,०००/- चा पर्यावरणीय देखरेख खर्च आणि कार्यान्वित टप्प्यात कार्यान्वित टप्प्यात १० वर्षासाठी १,४८,९२,०००/- वाटप करण्यात आले आहे.

निरीक्षण स्थानांसह पर्यावरणीय गुणधर्मांचे नमुने, विश्लेषण आणि वारंवारता MoEF&CC/CPCB/MPCB द्वारे प्रदान केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार असेल. NABL द्वारे मान्यताप्राप्त किंवा MoEF&CC द्वारे मान्यताप्राप्त तृतीय पक्ष प्रयोगशाळांद्वारे निरीक्षण करण्यात आले आहे

८.० पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

प्रस्तावित प्रकल्प ISO-१४००१, गुणवत्ता व्यवस्थापन आणि व्यावसायिक आरोग्य आणि सुरक्षा व्यवस्थापन प्रणालीवर आधारित आंतरराष्ट्रीय स्तरावर स्वीकृत पर्यावरण व्यवस्थापन प्रणालीसाठी प्रमाणित केला जाईल. प्रभावी पर्यावरणीय व्यवस्थापनासाठी पर्यावरण निरीक्षण कार्यक्रम राबवला जाईल, वेळोवेळी पुनरावलोकन आणि ऑडिट केले जातील. अंमलबजावणी संचाकडे पर्यावरण व्यवस्थापन कक्ष असेल जो व्यवस्थापन योजनेची संपूर्ण प्रभावी अंमलबजावणी सुनिश्चित करेल.

सर्वसाधारणपणे, पर्यावरणीय वैधानिक आवश्यकता आणि पर्यावरण धोरण यांचे सदैव पालन केले जाईल याची खात्री करण्यासाठी प्रणाली कार्यरत असतील.

९.० प्रकल्पाचे फायदे

प्रस्तावित द्रुतगती महामार्ग नागपूर, भंडारा आणि गोंदिया जिल्ह्यातील प्रवाशांसाठी उत्तम, जलद, सुरक्षित आणि सुरळीत कनेक्टिव्हिटी प्रदान करेल. सुरळीत आणि जलद गतीने चालणाऱ्या रहदारीमुळे केवळ कमी उत्सर्जन होईल ज्यामुळे प्रदूषण पातळी कमी होईल. प्रस्तावित प्रकल्प रस्त्याच्या विकासामुळे स्थानिक शेती सुधारेल आणि शेतकऱ्यांना त्यांच्या उत्पादनांची चांगली किंमत मिळू शकेल तसेच त्या प्रदेशात अधिक गुंतवणूक आकर्षित होईल, अशा प्रकारे संपूर्ण क्षेत्र, राज्य आणि राष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेला चालना मिळेल. वाहन चालवण्याचा आणि देखभालीचा खर्च मोठ्या प्रमाणात कमी होण्याची अपेक्षा आहे. प्रस्तावित रस्त्यांच्या संरेखनामध्ये सामान्य सुविधांचा समावेश असेल जसे की विश्रांतीची जागा इत्यादि बांधलेल्या ठिकाणी शक्य आहे, पादचारी आणि कॅटल अंडरपास (गुरांना रस्त्याखालून जाण्यासाठी मार्ग), ऍनिमल अंडरपास (जनावरांना रस्त्याखालून जाण्यासाठी मार्ग), लँडस्केपिंग आणि वृक्षारोपण, वाहतूक मदत पोस्ट, आपत्कालीन दूरसंचार यंत्रणा, आपत्कालीन वैद्यकीय मदत पोस्ट, रस्त्यावरील विजेचे दिवे इत्यादींवर आणि त्यामुळे रस्ते वापरकर्त्यांच्या एकूण सुविधांमध्ये सुधारणा होईल. लोकांना चांगल्या सामाजिक आणि आरोग्य पायाभूत सुविधा आणि प्रकल्प क्षेत्राबाहेर असलेल्या इतर सेवांमध्ये वाढ होईल. यामुळे प्रकल्प झोनमध्ये राहणाऱ्या लोकांच्या आर्थिक, सामाजिक आणि आरोग्य स्थितीच्या दृष्टीने त्यांच्या जीवनमानात एकूणच सुधारणा होईल. प्रस्तावित प्रकल्पामुळे स्थानिक पर्यटनाची वाढ आणि परिणामी स्थानिक अर्थव्यवस्थेला चालना मिळणे अपेक्षित आहे.

१०.० प्रकल्पाचे वेळापत्रक आणि खर्च

प्रस्तावित प्रकल्प पर्यावरण मंजूरी (EC) आणि इतर वैधानिक मंजूरी मिळाल्यानंतर ३० महिन्यांच्या आत कार्यान्वित होणार आहे. प्रस्तावित प्रकल्पाची अंदाजे किंमत रु. २१६७०.०३ कोटी. पर्यावरणाच्या संरक्षणासाठी, EMP बजेटचा भांडवली खर्च म्हणून २८६ कोटी खर्च करण्याचा प्रस्ताव आहे.

११.० निष्कर्ष

प्रभाव मूल्यांकन अभ्यास असे सूचित करतो की, प्रस्तावित प्रकल्प क्रियांचा एकूण परिणाम अल्पकालीन, उलट करता येण्याजोगा, स्थानिकीकृत असेल आणि आजूबाजूच्या वातावरणात महत्त्वपूर्ण योगदान देण्याची अपेक्षा नाही. याव्यतिरिक्त, प्रदूषण नियंत्रण आणि पर्यावरण व्यवस्थापन उपायांच्या अंमलबजावणीसह, प्रस्तावित प्रकल्पाच्या बांधकाम आणि कार्यान्वित टप्प्यात हे अपेक्षित परिणाम कमी केले जातील.

प्रकल्प प्रस्तावक हे देखील सुनिश्चित करेल की बांधकाम आणि कार्यान्वित टप्प्यात या दोन्ही टप्प्यात प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीदरम्यान सर्व क्रियांच्या पर्यावरणीय कामगिरीचे परीक्षण केले जाईल. प्रकल्प प्रस्तावक पर्यावरणीय कामगिरी आणि देखरेख अहवाल वैधानिक प्राधिकरणांना नियमितपणे अहवाल देईल.

प्रकल्प प्रस्तावक प्रभावी पर्यावरण व्यवस्थापनासाठी प्रणाली आणि कार्यपद्धती विकसित करेल. पर्यावरणीय घटकांचे निरीक्षण आणि सतत सुधारणांसाठी प्रयत्नांसह प्रभावी व्यवस्थापन प्रणाली अनुकरणीय पर्यावरणीय कामगिरी करेल.

पर्यावरण प्रभाव मूल्यांकन अभ्यास आणि प्रकल्पासाठी केलेल्या सर्वेक्षणांच्या आधारे, सुरक्षितपणे असा निष्कर्ष काढला जाऊ शकतो की समाविष्ट संभाव्य प्रतिकूल पर्यावरणीय प्रभावांना पर्यावरण प्रभाव मूल्यांकन अहवालात म्हटल्याप्रमाणे उपाययोजनांची पुरेशी अंमलबजावणी करून स्वीकार्य पातळीवर कमी करता येऊ शकते. पर्यावरणीय अर्थसंकल्पात सुचिवल्याप्रमाणे पर्यावरण उपशमन आणि देखरेख आवश्यकता आणि त्यांच्याशी संबंधित खर्च समाविष्ट करण्यासाठी प्रकल्पामध्ये पुरेशा तरतुदी करण्यात आल्या आहेत. प्रस्तावित प्रकल्पामुळे रस्त्यांची कार्यक्षमता सुधारेल आणि आर्थिक वाढ होईल. हवा आणि आवाजाच्या गुणवत्तेच्या बाबतीत, प्रकल्पामुळे लोकसंख्येच्या संभाव्य प्रदर्शनाच्या पातळीत लक्षणीय सुधारणा होईल.